

Vážený pan
Ing. Marian Jurečka
ministr
Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
Na Poříčnickém právu 1
Praha 2

V Praze dne 7. 11.2022

Novela vyhlášky č. 505/2006 Sb. – plánované navýšení cen sociálních služeb

Vážený pane ministře,
obracím se na Vás jako ředitelka České asociace paraplegiků – CZEPA, z.s. ve věci plánované novely vyhlášky č. 505/2006 Sb. za účelem dalšího zvýšení maximálních sazeb za úhradu sociálních služeb, které je nyní v meziresortním připomínkovém řízení.

V zájmu našich klientů se zdravotním postižením (17 tis. lidí ochrnutých po poranění míchy) bych Vás ráda upozornila, že další navržené navýšení cen za sociální služby bez adekvátního navýšení příspěvku na péči nebo jiné finanční kompenzace, je v současné době nesolidární, nespravedlivé a je v nesouladu s dalšími principy sociální politiky.

V případě, že nedojde v časovém souladu při zdražení sociálních služeb k finanční kompenzaci lidem se zdravotním postižením, přispějete tak k dalšímu propadu životní úrovně nejzranitelnější a nejvíce nemohoucí skupině obyvatel.

Vážený pane ministře, žádám Vás o rychlé projednání valorizace příspěvku na péči, tak jak bylo deklarováno MPSV, aby nedošlo k finančnímu propadu jedinců a rodin ani na jeden měsíc. V ČR žije cca 80 tis. obyvatel ve III. a IV. příspěvku na péči, kteří žijí v domácím prostředí a vyžadují vícehodinovou péči, než kterou si mohou z příspěvku vůbec dovolit.

Nemůžeme spoléhat, že poskytovatelé sociálních služeb navrhované navýšení cen nevyužijí, jelikož vysoká inflace nahrává vyšší úhradě mezd zaměstnanců v sociálních službách.

Okolní státy (Německo, Rakousko, dokonce i Slovensko) mají příspěvek na péči v nejvyšším stupni ve výši 40 - 50 000 Kč. Finanční podpora v České republice je dlouhodobě alarmující a očekáváme, že stát bude pružně a exponenciálně kompenzovat nezbytnou potřebu primární péče, ne naopak.

Budu věřit, že český stát se může řadit mezi země, jejichž dobrou vizitkou je odpovídající úroveň podpory těch, kteří si svůj osud nevybrali. Věřím, že potřeby těchto lidí Vám nejsou lhostejné a uskutečníte taková opatření, aby neměly nedozírné a negativní následky.

Děkuji Vám.
S úctou



Alena Jančíková
ředitelka

Příloha: Připomínky České asociace paraplegiků – CZEPA, z.s. k návrhu novely vyhlášky č. 505/2006 Sb.

Na vědomí:

- Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová, náměstkyně pro řízení sekce rodinné politiky a sociálních služeb MPSV ČR
- Mgr. Lenka Kohoutová, poradce v oblasti sociálních věcí Ministerstva financí ČR
- Mgr. Miluše Horská, senátorka
- MUDr. Lumír Kantor, Ph.D., senátor

Česká asociace paraplegiků – CZEPA, z.s., Dygrýnova 816/8, Praha 14 – Černý Most

Tel.: +420 775 980 952, E-mail: czepa@czepa.cz, www.czepa.cz

IČO: 00473146, BÚ u ČSOB: 238 844 756/0300.

Spolek zapsaný ve spolkovém rejstříku vedeném MS v Praze, spisová značka L 279.

Novela vyhlášky č. 505/2006 Sb. plánované navýšení limitů maximálních cen sociálních služeb od ledna 2023

Připomínky České asociace paraplegiků – CZEPA, z.s.

1. Příspěvek na péči už dnes nepokrývá skutečné náklady na péči, jeho poživatelé sníží svou koupěschopnost až o 18 hodin měsíčně.
2. Dopady novely je třeba sledovat nejen u cílové skupiny seniorů, ale také u početné skupiny osob se zdravotním postižením.
3. Zvyšování důchodů reaguje na rostoucí náklady obecně, neumožňuje vytvářet finanční rezervy na financování péče.
4. MPSV ČR reaguje na tlak poskytovatelů pobytových služeb, ale nezastupuje zájmy potřebných osob v domácím prostředí, kteří jsou závislí na terénních službách.
5. Zvýšení cen za sociální služby způsobí zvýšené náklady na zdravotní péči.
6. Navržená novela prohlubuje zátěž rodinných pečujících.
7. Poskytovatelé služeb zdražit „nemusi“, ale v 90 % případů zdražují na maximum.

Add. 1: Příspěvek na péči ani v současné době není schopen pokrýt náklady na potřebnou primární péči.

FAKTA: Při současné maximální ceně 135 Kč/hodinu osobní asistence si může člověk s příspěvkem na péči IV. stupně zakoupit maximálně 4,7 hodin péče (skutečnost: osoba ve IV. stupni PnP vyžaduje 16 – 18 hodin každodenní primární péče – např. oblékání, přesuny lůžko-vozik/toaleta/sprcha, pomoc s hygienou, příprava a podání jídla a pití, pomoc s vyprazdňováním, ukládání na lůžko, noční polohování aj.). Při plánovaném navýšení cen na 155 Kč/hodinu by si člověk s nejtěžším postižením mohl dovolit jen 4 hodiny péče (z 24 hodin). Za měsíc by si pak klient s příspěvkem na péči IV. stupně mohl dovolit čerpat cca 123 hodin oproti dnešním cca 141 hodinám - tj. úbytek měsíční péče 18 hodin.

Add. 2: Jedním z argumentů odůvodnění novely je, že sociální dopady na převažující cílovou skupinu obyvatelstva (senioři) nebudou nikterak výrazné, a to jednak v souvislosti s valorizací starobních důchodů, a také kvůli avizovanému navýšení příspěvku na péči.

FAKTA: Cílovou skupinou, na kterou bude mít zvýšení sociálních služeb dopad, nejsou pouze senioři, ale také osoby se zdravotním postižením (k 31. 12. 2021 bylo vypláceno celkem 408 199 invalidních důchodů), což není zanedbatelná skupina obyvatel, na kterou bude mít předložená novela přímý dopad.

V časovém souladu s předloženou novelou vyhlášky č. 505/2006 Sb. není předložena novela zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, která by příspěvek na péči valorizovala. Ke zvýšení limitů cen za služby by mělo dojít až po adekvátní valorizaci příspěvku na péči, nikoliv dříve.

Add. 3: I když dochází ke zvyšování důchodů, nelze pominout fakt, že dochází k rapidnímu celkovému zvyšování nákladů na život.

FAKTA: I když jsou důchody v čase navyšovány, není jejich navýšení adekvátní s ohledem na rapidní nárůst cen veškerých služeb a zboží (např. bydlení, energie, potraviny atp.). Osoba se zdravotním postižením není schopna z vypláceného invalidního důchodu nic ušetřit a nemůže si tak vytvořit rezervu, z které by hradila nezbytnou péči základních životních potřeb při snížené koupěschopnosti příspěvku na péči.

Musíme pamatovat i na fakt, že je zde skupina osob se zdravotním postižením, která nesplňuje podmínky pro výplatu invalidního důchodu (zejména z důvodu nesplnění potřebné doby pojištění) – v r. 2021 bylo zamítnuto např. 5 123 žádostí (každý rok se

Česká asociace paraplegiků – CZEPA, z.s., Dygrýnova 816/8, Praha 14 – Černý Most

Tel.: +420 775 980 952, E-mail: czepa@czepa.cz, www.czepa.cz

IČO: 00473146, BÚ u ČSOB: 238 844 756/0300.

Spolek zapsaný ve spolkovém rejstříku vedeném MS v Praze, spisová značka L 279.

tato skupina osob zvyšuje). Dalším faktem je, že invalidní důchod III. stupně je v průměru o několik stokorun nižší než důchod starobní.

Podle statistické ročenky ČSSZ za rok 2021 **u příjemců invalidních důchodů III. stupně:**

- **59,9 %** poživatelů **nedosahovalo** výše **průměrného invalidního důchodu** – tj. 13 422 Kč
- **73,4 %** poživatelů **nedosahovalo** svým důchodem **výše minimální mzdy** – tj. 15 200 Kč

Add. 4: Je veřejně známo, že úpravu cen sociálních služeb aktivně podporuje Asociace poskytovatelů sociálních služeb. Tato asociace však zastupuje zájmy především poskytovatelů pobytových sociálních služeb, **ne však zájmy uživatelů v domácím prostředí.** Je pochopitelné, že v době navyšování cen tato instituce lobbuje za „své“, MPSV ČR by však mělo mít nestranný pohled, který nebude mít negativní dopad na občany, koncové uživatele sociálních služeb, kteří žijí v domácím prostředí za pomoci blízkých osob a terénních sociálních služeb.

Dle statistické ročenky MPSV ČR za rok 2021 příspěvek na péči III. stupně pobíralo 91 800 osob a příspěvek na péči IV. stupně 53 700 osob. Současně pobytové sociální služby (domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem a chráněná bydlení) vykazují 65 402 osob. Z uvedeného vyplývá, že **minimálně 80 000 osob s příspěvkem na péči ve stupni III. a IV. žije ve svém přirozeném prostředí** a je tedy logicky závislých na péči terénních služeb a blízkých osob.

Add. 5: Snížená koupěschopnost příspěvku na péči povede k zátěži zdravotního systému.

FAKTA: Naše organizace je v kontaktu s osobami, které jsou na terénní péči závislé. Přiznaný příspěvek na péči jim zdaleka nepokryje péči, kterou nutně potřebují (již zdražení v březnu 2022 znamenalo zásah do jejich rozpočtů a omezení čerpání péče o vlastní osobu). Omezení koupěschopnosti příspěvku na péči zdražením sociálních služeb povede k tomu, že potřebné osoby budou uměle snižovat čerpání potřebné péče na úkor vlastního zdraví (např. vynechají dopolední přesun z lůžka na vozík a přečkají většinu dne ležící na lůžku bez změny polohy), což povede ke vzniku řady zdravotních komplikací (např. dekubitů) a tím zatížení nákladů systému zdravotní péče. Nezanedbatelný vliv na zdraví má rovněž psychická zátěž, kterou již nyní osoby s těžkou závislostí na péči procházejí, když každý měsíc řeší chybějící finanční prostředky na zajištění nezbytné péče.

Add. 6: Dle MPSV se na úhradě poskytnuté péče, na kterou již příspěvek na péči nestačí, má podílet sama osoba se zdravotním postižením či její rodina.

FAKTA: Je mnoho potřebných osob (zdravotně postižených a seniorů), kteří nemají stabilní rodinné zázemí – jsou osamělí a nemají jiný finanční zdroj ani rodinu, která by je mohla podpořit. Dále zde máme osoby, které sice podporu osoby blízké mají, ale ta nemá finanční zdroje na pokrytí externí péče – jsou to rodiny, kdy osoba blízká je v roli pečující osoby (pečující osoba zůstává v domácnosti, opouští zaměstnání a zajišťuje celodenní péči - bez nároku na dovolenou, nemocenskou, OČR, odpočinek ...), jejím jediným příjmem je vyplácený příspěvek na péči či jeho poměrná část. Tyto osoby jsou nezastupitelné, protože nemají volné finanční zdroje na „koupi terénních služeb“, které by péči o závislou osobu podpořily. Rodiny, oproti provozovatelům sociálních služeb, nemají týmy zaměstnanců, podílejících se na péči, ani dotace na další provozní náklady.

Česká asociace paraplegiků – CZEPA, z.s., Dygrýnova 816/8, Praha 14 – Černý Most

Tel.: +420 775 980 952, E-mail: czepa@czepa.cz, www.czepa.cz

IČO: 00473146, BÚ u ČSOB: 238 844 756/0300.

Spolek zapsaný ve spolkovém rejstříku vedeném MS v Praze, spisová značka L 279.

Finanční hodnota 18ti hodinové péče při zvýšení limitů sazby sociálních služeb:
155 Kč/hod. x 18 hodin péče x 30 dní = **83 700 Kč/měsíčně náklady na plnou péči.**
Rodinní pečující již nyní plně „dofinancovávají“ nezbytnou péči. Po plánovaném zvýšení cen budou rodinní pečující nadále odměněni maximálně příspěvkem na péči ve výši 19 200 Kč za vysoce odbornou péči v hodnotě 83 700 Kč.

Add. 7: Oficiálním argumentem MPSV, který není z našeho pohledu adekvátní je to, že je na uvážení jednotlivých poskytovatelů sociálních služeb, zda navýšení maximálních výší úhrad využijí v plné míře nebo nikoliv. Navrhovaná právní úprava totiž zadává organizacím *možnost*, ale ne *povinnost* úhrady navýšit.

FAKTA: Z výstupů dotazníkového šetření Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR (zdroj: Informace APSS ČR č. 30_2022 ze dne 6. 6. 2022) vyplývá, že v období březen - květen 2022 (tj. krátce po březnovém navýšení limitů maximálních cen služeb) 93% poskytovatelů osobní asistence úhradu za osobní asistenci zvýšila nebo v brzké době plánovala zvýšit. Z toho 69% odpovídajících poskytovatelů osobní asistence navýšilo ceny na maximální výši. Je tedy zřejmé, že provozovatelé služeb, v případě novely vyhlášky, ceny za sociální služby zvýší.

Za Českou asociaci paraplegiků – CZEPA, z.s. dne 7. 11. 2022

Alena Jančíková
ředitelka